

Izhaaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
"Glasnik"
Poljanska cesta 58.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 18.

V Ljubljani, 23. julija 1896.

Letnik II.

Naši nasprotniki.

Krščansko-socijalno gibanje na Slovenskem, ki se je pričelo s tako skromnim začetkom, se že veselo razcvita. Vidi se, da se krščansko-socijalni nameni popolnoma prilegajo zdravi človeški natori. Slepca zastoj sveti tudi kresnikovo solnce, glušču zastoj doni tudi najlepši petje, bolnemu človeku se zdi čisto tudi najslajši stvar grenka. Žato se ne čudimo, če se taki, katerih natora ni zdrava, odtegajo od nas in nam stopajo sovražno nasproti. Skvarilo jim je natoro okuzno ozračje: življenje, vzgoja, vzlasti pa slabi časopisi so jih preslepili in če poleg tega še nimajo časa ali zmožnosti za samostojno mišljenje, potem ni družega mogoče, nego da so nesposobni za misli in delo po čilih in krepkih krščansko-socijalnih nazorih.

Odkrito povemo tudi, da v svoje čete ne maramo pokvek. Cele može, — ali pa nič; to je naše vodilo. Hvala Bogu, imamo jih od dne do dne več. Delavci sami so že sposobni javno nastopati in od nepristranskih izobražencev smo že čuli večkrat, da umevajo boljše in jasnejše socijalno vprašanje, nego marsikak tako zvani, morda celo akademičen olikanec.

Naš namen se da v kratkem izraziti tako-le: Mi hočemo, da pridobé krščanska načela v javnem, vzlasti v gospodarskem življenju svojo veljavo. Mi hočemo, da namestu surove sebičnosti nastopi prava krščanska ljubezen, namestu grde dobičkarije — čista pravičnost, namestu goljufije in skvarjenosti vsega javnega življenja — življenje po veri, ki daje Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, narodu, kar je narodovega, kmetu, kar je kmetovega, obrtniku, kar je obrtnikovega, delavcu, kar je delavčevega, skratka: vsakemu, kar mu gre, pred vsem pa delu in njegovim zastopnikom tisto stopinjo, ki jim pripada kot po božji podobi vstvarjenim ljudem, v človeški družbi.

V tem našem delovanju nas zavirajo pred vsem — socijalni demokratje s svojimi brezbožnimi sanjarjami. S kakšnim orožjem se boré proti nam, je dovolj znano; poglavitna njihova moč je laž in obrekovanje. Zmerjajo nas z vsemi možnimi psovkami, hujskajo na nas ves svet kot na stekle pse. To ni čudno, ker nas poznajo. Vedó namreč, da je naša moč v resnici in

pravici in da morajo propasti, če se naše gibanje brž ne zatre.

A sovražnikov se ne bojimo. Dovolj nas je že in naša četa še vedno raste. Da se okrepi, sklicuje izvrševalni odbor slov. del. stanov za letos v drugič delavce, kmete, obrtnike in njihove prijatelje k bratskemu posvetovanju. Razposilja sledeče vabilo.

Z Bogom za krščansko ljudstvo! Vlansko leto se je v prvič vršilo posvetovanje slov. del. stanov v Ljubljani in sklenilo se je, da se ima tako posvetovanje ponavljati vsako leto. Naša krščansko-socijalna organizacija je med tem vedno globlje prodirala v ljudstvo in z veseljem se lahko oziramo na vspehe prošlega leta.

Izvrševalni odbor slov. del. stanov sklicuje letošnje skupno posvetovanje na dan 15. in 16. avgusta in vabi s tem tudi Vas, da se ga vdeležite. Pri tem opozarja na te-le točke:

1. Posvetovanje se vrši po § 2. sh. zakona. Zato mora imeti vsak vdeleženec na svoje ime se glaseče vabilo. Pošiljamo Vam nekaj vabil, da jih blagovolite razdeliti mei somišljenike in izpopolniti z imeni vdeležencev. Vsak kmet, obrtnik, delavec ali prijatelj teh stanov nam je ljub.

2. Kjer je že kaka krščansko-socijalna politična, podporna ali gospodarska organizacija, naj se izvoli jeden ali več zastopnikov za posvetovanje. Opozarjamo pa na društveni zakon, po katerem politična društva ne smejo stopiti v nobeno zvezo z drugimi društvi. Kjer je torej organizacija samo politična, tam naj se somišljeniki zasebno dogovoré o svojem zastopniku.

3. Glavna stvar pri našem posvetovanju je organizacija in za-njo potrebujemo pred vsem zaupnih mož. Zato nujno prosimo, naj si vsaka naša zveza izbere jednega ali več zaupnih mož, katerega ime naj v zaprtem pismu izroči predsedstvu posvetovanja. Tajnost nam je v tem oziru iz mnogih razlogov potrebna.

4. Če se kako društvo, zadruga ali posojilnica ne more vdeležiti posvetovanja, naj si izbere v Ljubljani kakega zastopnika in naj to naznani uredništvu "Glasnika". Poljanska cesta 58, vsaj do 10. avgusta.

Vspored posvetovanju je ta-le: Zborovalci se zbirajo dne 15. avgusta zjutraj v rokodelskem domu v Poljskih ulicah: ob 8. je sv. maša v cerki Jezus. srca.

Prvo posvetovanje je od 9—12 v rokodelskem domu. Posvetovanje se nadaljuje od 2—4. Ob 4. priredi slov. katol. del. pevsko društvo »Zvon« veselico. Dne 16. avgusta: Ob 8. sv. maša v cerkvi Jez. srca. Ob 1/2 10. shod slov. katol. del. društva. Predmet mu bo varstvo delavskega, obrtnega in kmečkega stanú in njihova organizacija. Čas je resen; važno delo nas čaka. Da si brat ob bratu vnamemo srca za krščansko-socijalne ideje in si pridobimo vedno več novih, čilih sobojevnikov za sveto stvar, temu naj služi naše posvetovanje.

Prepričani smo, da ste z nami jednega srca in jednega duha in da se radi pridružite skupnemu delu. Bratsko Vas pozdravlja izvrševalni odbor slov. del. stanov. Bog daj obilo vspeha!

Kmečki stan.

To je edina pametna in pravična pot priti do bolj-ših časov v kmetijstvu, treba bo delati ne le z roko, ampak tudi z glavo, kakor smo rekli.

Kmetijstvo odslej ne sme biti več delo rok, ampak tudi delo razuma. Nekoliko gospodarjev že poskuša tudi pri nas z umetnim kmetijstvom, pa jih je le malo in še ti ne delajo celotno, ampak le poskuševaje.

Vsak kmet mora dobro poznati svoje zemljišče po notranji kakovosti njegovi. Kemija nam kaže, od česa rastline, žive in česa se jim mora zadosti dati v zemljo, zato mora vedeti, koliko je te ali one snovi v zemlji.

To nam pove kemična analiza, ali kemična razkrojba tvarin in snovij. Vsaj eno tako analizo moramo imeti na Kranjskem, in gospodarske zadruga naj si jo ustanove s prispevki države.

Kemična analiza in vsakdanja skušnja kažeta, da dosedanji način obdelovanja polja ni zadosten, ker ne damo polju tega, česar rastlina potrebuje, da se popolno razvija. Dandanes nam rodi žito komaj deseteren sad, to je iz 1. mernika jih dobimo 10, a v sv. pismu in starih zgodovinarjih beremo celo o stoterem sadu: kako daleč smo še proč od tega pridelka?

Z gnojem iz hleva se pospešuje rast in rodovitnost zemlje.

Samo ta gnoj (iz hleva) pa ne stori vsega; mnogo pomaga, pa ne zadošča, zato je treba se ozreti še po drugih umetnih gnojilih; da damo zemlji vsega, česar rastlina potrebuje. To je zdaj splošna potreba in je treba prostodušno priznati: Kranjski kmet se mora poprijeti splošno umnega gospodarstva z umetnimi gnojili.

Ker pa umetna gnojila tovarne izdelujejo in so te za posamezne gospodarje predalet in zato voznina za gnojila previsoka, se morajo gospodarji združiti v gospodarske zadruga, ki skupno naročajo, oziroma izdelujejo umetni gnoj.

Štiri so glavna umetna gnojila, ki se skoro povsod potrebujejo: 1. dušec (nitrogen); 2. fosforova ki-

slina (FO_3) kali in vapno. Vse te reči so drage in še dobé le za gotov denar, zato se jih kupi le toliko, kolikor treba in se morajo porabiti kar najizdatneje.

Na ta način je mogoče zemljišče prisiliti, da več rodi kakor pri navadnem načinu kmetijstva, oziroma stroške jednote (1 hl) toliko zniža, da bode mogoče konkurirati z Ameriko v žitu itd.

Studije in poskušnje so pa še več pokazale v kmetijski vedi, mogoče si je še kaj prihraniti. Ravno dobava dušca je najdražja in tega je mogoče zastonj dobivati. Ako se napravi določen kolobar setev, da se izberejo rastline, ki dušca privlačijo iz zraka in speljajo v zemljo in one, ki ga porabijo (n. pr. detelja, pšenica) Pri tem si prihrani vsaj 1/3 stroškov za umetna gnojila. Ostanje torej le še drugi za kupiti in pridjati, in zemljišče ima vsega česar potrebuje.

Pa še pri ostalih z analizo in poskuševanjem se marsikaj prihrani.

Pa ne le samo kupovanje prizadene stroške, ampak tudi obdelovanje, ker je treba delavce plačati, zato umni gospodarji skušajo vse nepotrebno delo odpraviti in z malim delom veliko delo doseči. Jako mnogo dela in časa vzame prevažanje gnoja iz hleva na polje, zlasti, kjer so njive daleč proč od hleva. Zato so iznašli po poskusih in proračunih nekak red gnojenja, da zadostuje enkratno gnojenje za 2 setvi. N. pr. V jeseni vseješ na njivo pšenico itd., spomladi v sušcu ali aprilu se vseje med žito detelja. Po letu, ko se žito požanje, se detelja umetno pognoji (v avgustu ali septembru) in drugo pomlad se detelja kosi 2 ali 3 krat in potem se v jeseni zorje in zopet pšenica itd. vseje brez gnoja, ki obilo rodi.

Tako je na kratko povedano, kako se dajo troški in delo in čas prihraniti pri kmetijstvu in vendar več pridelati, kakor pa sedaj pri utrudljivem delu in mnogih troških.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na Boga, da nam v pravem času dežja in solnca dá.

Nasveti:

1. Za kmetijstvo je dandanes koristno in potrebno, da vporablja pridelane surovine kar največ mogoče naravnost v svojo potrebo.

Zadruga naj izdelovanje sukna, platna itd. prevzamejo in primerno napredku časa s potrebnimi stroji izdelujejo za svoje ude.

2. Zbor naj izrazi svoje prepričanje, da sami daci ne morejo rešiti kmetijstva.

3. Zbor pripozna potrebo umetnih gnojil za kmetijstvo na Slovenskem sploh.

4. Zbor naj sklene napraviti kemično poskuševališče (analizo) za vse Kranjsko v Ljubljani.

5. Zbor prizna gospodarske zadruga za najpripravnejše pripomočke pomagati kmetijstvu.*)

*) Somisljenikom kmečkega stanu priporočamo v premislek to poročilo, o katerem se bomo posvetovali pri skupnem shodu dne 15. avgusta.

Nаша organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo je izdalo v 28. in 29. tednu 44 gld. 40 kr. za podporo svojim obolelim članom. — Neimenovan dobrotnik je podaril društvu 50 kr. — Bog plačaj!

Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo. V nedeljo dne 12. t. m. obhajalo je prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo obletnico svojega obstoja. V ta namen je bila zjutraj ob 7. uri na Rožniku sveta maša, katero je daroval č. gosp. dr. Krek z asistenco. Pri sveti maši so prav lepo in ubrano peli pevci slovenskega katoliškega delavskega pevskega društva »Zvon«. Pokazali so, da mlado društvo res pridno goji petje. Potem je bila prosta zabava, koder so se društveniki v prijateljskih razgovorih bodrili k delavnosti in vztrajnosti. Bog daj konsumnemu društvu krepko rasti v korist delavskega stanu!

Vrtna veselica slovenskega katol. del. pevskega društva »Zvon« privabila je zadnje nedeljo lepo število občinstva raznih stanov na Koslerjev vrt. Vspored veselici vršil se je točno in gladko. Prolog je govoril gospod Altman z globokim naudušenjem. Splošna pohvala navzočih je dokaz, da je častno rešil svojo nalogo. Petje je bilo izborno. Čuditi se je, da je bilo sploh mogoče, v tako kratkem času izvežbati pevski zbor do te stopinje popolnosti. Za to seveda gre v prvi vrsti zahvala društvenemu pevovodju gospodu Rusu, ki je z vztrajno požrtvovalnostjo poučeval pevce. Jako krasna je pesem »Zvonu«, katero je komponiral č. gospod Ferjančič. Gromovito ploskanje je dokaz, da take pesmi segajo v srca. Godba je storila tudi svojo dolžnost. Vendar bi bilo pa gledé godbe zeleti, da bi se ista tu v Ljubljani nekoliko bolj ozirala na naše slovenske skladbe. Čudno je poslušati samo tuje neznane melodije. Tudi se ob samih tujih skladbah, če tudi so lepe, občinstvo ne more tako ogreti, kakor pa od znanih narodnih. Veselica je bila v kljub slabemu vremenu zelo dobro obiskana. Tako se je zopet pokazalo, kako krepko da napreduje in deluje krščansko socialna organizacija v kljub vsem zaprekam raznih nasprotnikov.

Javni shod slov. katol. delavskega društva, v nedeljo dne 12. t. m. se je zelo sijajno vršil v prostorih gostilne pri Ferlincu. Prijazni gostilniški vrt je bil napolnjen že precej pred četrto uro, zborovalcev raznih stanov. Blizo četrta pet, otvori društveni podpredsednik Ziller shod, pozdravi navzoče zborovalce, ter dá besedo dr. Kreku, k prvi točki: ali je vera privatna reč? Dr. Krek govoril je svoj govor pet četrte ure. Povdarjal je, da je človek iz Boga in da se mora vedno smatrati služabnika božjega. Vera ni privatna reč. Vero kot privatno reč proglasili so le nekateri sleparji, ker jim to služi v njihove namene. Dalje omenja govornik razmere duhovnikov. Ako vpijejo dandanes nasprotniki, da duhovstvo izkorišča in izmozgava ljudstvo, je to grda laž, namenjena služiti zopet gotovim sleparskim namenom. Duhovnik, župnik, dobi, ako služi 50 let 300 gld. penzije.

Na starost sam večkrat trpi pomanjkanje. Duhovnik mora ono premoženje, katerega ne porabi v svoje potrebe, obrniti za dobre namene. To se tudi jasno kaže v raznih dobroteljskih zavodih, koje vstanavlja in vzdržuje duhovščina. Ako kak duhovnik v družbi svojih tovarišev popije kupico vina, že ga proglasijo kot pijanca in veseljaka. Trobijo v svet, kako se po farovžih gostijo itd. Toda ali duhovnik ne sme imeti nobenega veselja? Kakšno veselje pa hoče imeti, ako ne veselja med svojimi tovariši? Dalje pravi govornik, da ima kot učitelj zalostno nalogo, da mora čitati vsakovrstne brezverske knjige. V nobeni znanstveni knjigi pa se ni do sedaj našel, da bi se naravnost trdilo, da je dokazano, da ni Boga. Pisatelji brezbožnih knjig so dostikrat na smrtni postelji spoznali človekovo revščino in milo zdihovali: »O Bog, kako si ti velik! Tako Schoppenhauer, ki se je na smrtno uro izrazil proti svojemu zdravniku, da sedaj, ko mora trpeti tako grozne bolečine, priznava Boga in da njegova filozofija ne zadostuje. — Gosp. Rakovec omenja prihodnjih volitev v peti kuriji. Volivna pravica, ki smo si jo delavci priborili, sicer ni taka, kakoršna bi morala biti. Vendar se homo pa tudi te poslužili, ter nadaljevali boj, da si priborimo občno direktno in jednako volilno pravico. — K tretji točki se oglasi Jakobopič, ki je v navdušenih in zelo primernih besedah narisal potrebo zavarovanja delavcev za slučaj starosti in enemoglosti. Povdarja, naj bi deželni zbor Kranjski vstanovil tako zavarovalnico v spomin 50-letnega vladanja našega presvitlega Vladarja. Lepšega spomenika si pač nihče ne more misliti. Priporoča v ta namen sestavljeno resolucijo v soglasni vsprejem. — Podpredsednik Ziller stavi nato resolucijo v tem smislu. Pri glasovanju je bila resolucija soglasno vsprejeta. K četrta točki: raznoterosti, se oglasi dr. Krek, pozdravljajoč obilno zastopane krščansko-socialne delavke. — Gospod Kregar govori o volitvah in obrtnem gibanju. Pozdravlja nekatere navzoče obrtnike ter želi, da bi se pri drugem shodu bolj vdeležili. — Gostinčar pozdravlja č. g. prvoboritelja krščansko-socialne ideje v Zagorju kaplana Rožnika, ki je žal obolel ter je sedaj na potu, da se ondi ozdravi. Omenja dogodkov na Virantovem vrtu, ter pravi, da socialno demokratična stranka v kolikor se pri nas kaže, ni delavska stranka. Delavska stranka ne bo bolj revnih delavcev podila z ljudskih shodov, kar se dogaja pri soc. demokratih. — Podpredsednik Ziller je nato še jedenkrat pozivjal ljudstvo, da ako ima kedo kaj ugovarjati, naj se oglasi k besedi. Omenjamo, da je predsednik pri vsaki točki pozival posebno nasprotnike, kojih je bilo tudi nekaj, naj se oglasio k besedi. Toda nihče se ni hotel oglasiti. Ko se nobeden več ni oglasil k besedi, je predsednik s trikratnimi živijo klici na sv. očeta Leona in tako tudi trikratnim slava pa svitlega cesarja Franca Jožefa zaključil shod. — Shod se je vršil v naj-n lepšem redu, v dokaz, da umevajo krščanski socialisti dostojnost. Zborovalcev je bilo nad 500, ki so se po shodu razšli z zavestjo, da je le v krščanskem socializmu boljša prihodnost delavskih stanov.

Vabilo. Podpisani odbor uljudno vabi na veliko tombolo, katera se vrši na sv. Ane dan, dne 26. julija t. l., ob 3. uri popoldne, v domu Katoliške delavske družbe v Zagorju. Dobitki se hvaležno sprejemajo.

Odbor.

Poglejmo nekoliko nazaj! Iz Zagorja. Judovski prežvekovalček »Delavec« nas krščanske socialiste kaj rad imenuje izkoriščevalce delavcev, oderuhe, lopove, goljufe itd. Take besede, priimki in trditve so pa le tedaj resnične, ako jih kdo dokaže na podlagi dejanj, ki so se gotovo zgodila. Za danes se omejim samo na naše domače razmere in vprašam: »Ali so mogoče socialni demokrati našim delavcem že kaj koristili? Ali jim niso morebiti ravno nasprotno že mnogo škodovali?« Korist in škoda je dvojna, duševna in gmotna. Kako in koliko je koristila socialna demokracija tukajšnjim svojim sodrugom v duševnem oziru? V prvi vrsti s tem, da jih vabi k svojim shodom, kjer jim razlaga to, kar so socialno-demokratski časopisi sto in stokrat že oglodali in premleli. Čenča jim reči, katere je sestavil kak Adler, Bebel in drugi; reči, katerih sami ne verjamejo, n. pr. to in to bomo še vse dosegli in takrat blagor nam in vam, gorje pa našim nasprotnikom. — Da jih na to »lepó vižo troštajo«, to je pri nas vsakemu znano in dognana stvar. Dokaz temu so večkratni žalostni vzkliki pod hrusko: »Pravic, za katere se vojskujemo, ne bomo še precej dosegli; morebiti še le čez 50 ali 100 let!« To so pozitivne duševne koristi, ki jih rodi in prinaša tu vsajena in zasejana socialna demokracija. Hujše od teh so negativne. Socialna demokracija dobro vé, da je katoliška cerkev največja, najhujša pa tudi najnevarnejša nasprotnica njenih krivih in brezbožnih nauk; vsled tega udriha in lomasti najbolj po njej. Kako dela to pri nas? Kakor drugodi! Ona dobro vé, da delavce najpreje in najlažje odvrne od Boga, cerkve in vere, ako jih nahujška proti duhovščini sploh, posebno pa proti domači, nad katero imajo še poseben »apetit«. V dokaz resničnosti svoje trditve udari po škofu in z nekimi posebnim veseljem po papežu kot izkoriščevalcu vseh katoličanov, da celo vesoljnega sveta, ki ima toliko milijonov, da ne vé, kam z njimi. Ni čuda, če dobi delavec in ljudstvo sploh neko nepremagljivo mrznjo do vsega, kar je lepega, vzvišenega, po božjih in cerkvenih postavah vsakemu zapovedano, mrznjo, ki se kaže v besedi in dejanju. In kako je socialni demokrat pri tem »koristnem in blagem postopanju« zvit?! Začetka kaže se ti jako vernega, zagovarja ti svete resnice, kakor dohtar svetega pisma; svojim vernim celo svetuje, da naj gredo k sveti maši, da ne bodo drugi rekli, da — — Tako je bilo s početka pri nas. In sedaj? Ni dolgo, ko je neki socialno-demokratski govornik rekel: »Kaj bode te hodili v cerkev, saj vam fajmošter nič ne da,« več si ni upal reči gledé cerkve in vere, češ, za jedenkrat bo že dovolj. Socialni demokrat dobro pozna razmere in ve natanko, kako daleč sme seči s svojim jezikom, da se svojim ne zameri. — Torej polagoma in zvito! Predno se je ugnjezdila socialna demo-

kracija pri nas, živeli so delavci in njih družine v prijaznosti in zastopnosti mej seboj. In sedaj? Mej mnogimi prejšnjimi pravimi prijatelji zavlada sedaj prava purmansko-rudeča socialno-demokratska zavist, ker se pametni možje ne dajo vkleniti v socialistične kremplje in »vsled tega ovirajo, da te nove pravice ne pridejo iz Dunaja.« — To so duševne koristi, katere prinaša in katere prinašati zamore jedino socialna demokracija! Oglejmo si še, koliko je socialna demokracija gmotno koristila, ali da zapišem bolj naravnost, škodovala našim delavcem? Naši delavci so imeli vsak svojo gredo ali njivico, kjer so si lahko pridelovali zelenjave, krompirja itd. A te grede so izgubili pri zadnjem štrajku vsi tisti, ki so trdovratno in svojeglavno trobili v Grablovev rog in hoteli z njegovo močjo vse s silo doseči. Delavci, ki niso stanovali v rudniških hišah, so dobivali vsaki mesec 1 gld. za stanovanje, a ta mesečni goldinar so izgubili vsi dotični delavci vsled tega, ker so socialni demokrati zahtevali po svojem poslancu Grablovcu stanarino od rudnika, preje nego je denar prišel z Dunaja. — Lansko leto je pisal »Glasnik«, da so naši delavci dali socialnim demokratom že okrog 4000 gld.; vprašal je tudi, kje so? A ljubljanski sodrug je odgovoril »Glasniku« pri Erjavcu pri nekem shodu, da bodo tistemu, ki je to pisal, že stopili na prste. Navzoči delavci so bili s tem odgovorom potolaženi, celo odobraval so ga. A tisti možakar, ki je to pisal, čaka in čaka, njegovi prsti so že vedno zdravi in celi, nihče ne stopi na nje. Vsled tega jih danes zopet lahko vpraša, kje so denarji naših delavcev? Podpore so delili bore malo. Od njih je namreč nimajo pričakovati, kar so sami večkrat zatrdili in kar jim tudi mi preradi verjamemo. Ali želite v dokaz posameznih slučajev? Seveda, če zasluži samo agitatorček Čobal 30 gladkih goldinarčkov za svoj velikanski trud, potem gotovo tudi »ljublanski svatje« ne hodijo meni nič tebi nič v Zagorje, kamor neki najraje zahajajo. Iz takih mastnih agitatorskih plač lahko sklepamo, da za obolele ude nikakor ne preostaja novcev, katere mečejo delavci v Savo za prazen nič in ne vedó, kje se najzadnje ustavijo. To, glejte delavci zagorski, so tista zlata nebesa, o katerih vam vedó socialni demokrati toliko povedati. To so tiste grenke dobrote, katere so vam oni pridobili. Verjemite, da bode še mnogo tacihi prejeli in sicer toliko več, kolikor dalje bode te viseli na njih limancah. Vsak čitatelj pa presodi sam, kdo je slepar, oderuh, lopov, goljuf!

S Štajersko-kranjske meje. (Naša želja!) Pretečeno nedeljo sem se mudil v beli Ljubljani. Zvedel sem tamkaj, da ima ta dan katol. delavsko društvo svoj shod. Obiskal sem ga tudi jaz, pa prišel sem nekoliko prepozno, da nisem slišal vseh govorov. Žal mi je bilo, da nisem preje prišel, kajti tacihi govorov nisem še slišal in to od priprostih delavcev, naših sobratov! Veliko sem že bral in slišal o teh vrlih možeh! A sedaj sem jih slišal na lastna ušesa! Imel sem le jedno željo, namreč, da bi tudi mi Štajerci imeli vsaj toliko za naš delavski stan tako navdušenih iz izobraženih mož, kolikor imam prstov na roki! In zakaj? Zato, da bi taki možje vzbudili

naše sicer dobre ali speče delavce, katere dobre polagoma soc. demokrati pod svojo zastavo, kajti ti delajo in agitirajo neprenehoma. Mi priprosti delavci pa tudi ne moremo dobro razločiti, ker nam socijaldemokratov in njih krivih naukov nobeden bolj natančno ne popiše. V Glasniku beremo res veliko lepega, pa on nam tudi ne more vsega naenkrat popisati, ker ga dobimo samo dvakrat na mesec. Da bi mi Štajerski delavci imeli nekaj taciñ govornikov v naših vrstah, prirejali bi lahko shode, kakor pri vas na Kranjskem po raznih krajih, najbolj pa tamkaj, kjer socijaldemokrati na tihem rujejo in spodjedajo. Taki možje delavci bi odprli oči tudi onim, kateri nikakor nočejo verovati, da socijalni demokratje svigajo od jutra do večera tudi mej našimi delavci, tistim sicer dobrim ljudem, ki pa nečejo verovati, da je soc. demokracija delavskemu stanu najnevarnejša in najpogubljivejša, ker skrbi samo za svoj žep in svoje grlo. — Ravno zavoljo tega tudi ne morem razumeti, kako so se mogli tamkaj daleč na Goriškem, kakor sem v Glasniku bral, nekateri ljudje tako surovo obnašali proti takim delavskim govornikom, kakoršne ima vaše ljubljansko del. društvo! Kdor te preganja in napada, ta smrdi po socijaldemokratih! Prav gotovo ni delavski prijatelj. Jaz priprosti delavec želim samo to, da bi se ti neustrašeni govorniki prikazali včasih tudi pri nas in nekoliko podregali nas in tiste, ki bi se za nas delavce lahko nekoliko bolj brigali, kakor se sedaj! Vsi bi jim bili iz srca hvaležni. G. M.

Politika po svetu.

Južnonemška katoliška delavska društva imajo dne 14. sept. v Ambergu skupen shod. Dozdaj imajo ta društva 25.175 članov v 92 društvih. Naša reč napreduje.

Delavske hiše se bodo zidale na Dunaju. Sestavil se je v spomin cesarjevega jubileja odbor, ki je nabral že 60.000 gld. Tudi pri nas je treba začeti. »Dom delavskih stanov«, ki se je ustanovil v Ljubljani, ima lepo nalogo in vsak prijatelj delavskih stanov ga mora podpirati. Svojim tovarišem in prijateljem po mestih in krajih, kjer je kak veliki obrt priporočamo, naj si povsod ustanove tako društvo in naj si s tem pomagajo zdraviti jedno najhujših socijalnih ran —

Stavka v Najnikirhnu. Socijalni demokratje so vprizorili v Najnikirhnu veliko stavko, ki traje že več tednov. Čudno je, da delavci pri tem niso zahtevali nobene stvari, niti višje plače, niti krajšega dela. Po vsem kar se sedaj kaže, so bili delavci zapeljani od svojih judovskih voditeljev samo zato, da bi se po tem potu uničile nekatere tvornice, ki so dozdaj v krščanskih rokah, in tako prišle judovskim milijonarjem v žrelo. Ubogi delavci, katere so pripravili judovski lupeži ob vero, morajo sedaj služiti za sredstvo, da jud ložje uniči svoje tekmece. Ta stavka nam jasno priča, da je vsa socijalno-demokratska zveza samo zato vprizorjena, da bodo judje ložje prišli do neomejenega gospodstva nad ubogim ljudstvom.

Socijalistična podjetja. Pri praškem strankarskem shodu je dejal socijalist Fajgl, da se delavci nikjer tako grdo ne izrabljajo, kakor v socijalno-demokratskih podjetjih. Judje, ki so v vodstvu, dobivajo mastne tisočke na leto; delavci v socijalističnih tvornicah so pa najslabše plačani. To je socijalistična jednakost. Dunajski rudeči jud dr. Adler je nedavno trdil, da je soc. demokratična stranka na Nemškem najbogatejša. Ni čuda, saj odira na tisoče delavcev. Pri tem si je pa seveda jud mislil za stranko samo judovske voditelje. In ti bodo v resnici najbogatejši, dokler jih bo še nadalje bogatila neumnost in slepota — zapeljanih delavcev.

Judje. Krščansko-socijalni poslanec Šnajder je v državni zbornici povdarjal, naj bi se bolniške blagajne ustanovile tudi za male obrtnike, ker se tem marsikje ravno tako, ali še slabše godi, kot navadnim delavcem. Stvari se je vlada že poprijela. — Toda te dni je dunajska zdravniška zbornica po dr. Glattauerju, — judu seveda, — predložila državni zbornici prošnjo, naj se take blagajne ne ustanove, ker bi bilo to zdravnikom v veliko škodo. Število takih bolnikov, ki več plačujejo nego bolniške blagajne, bi se tako zelo zmanjšalo. Ta jud ravna popolnoma po besedah dr. Adlerja, ki je letos dne 3. julija zakričal pri shodu: Mi ravno nočemo rešiti malega obrta, samo zraven si še misli: »Pač pa hočemo obogatiti sebe.« — Dne 23. junija je govoril dr. Adler o »napakah žen« v socijalnodemokratskem ženskem društvu in je dejal, da je njihova prva n a p a k a — prevelika p r i d n o s t. Vzlasti neumno se zdi temu rudečkarju, da ženske se perejo, pletó nogovice itd., ko se vendar vse to v tovarnah hitreje in ceneje izdeluje. Druga n a p a k a po njegovem je v a r č n o s t. Kdor si ne more privarčevati toliko, kot ima Rothsild, naj rajše vse skupaj pusti. Samo za jedno stvar naj varčujejo ženske, namreč za socijalno-demokratska društva, zbirke in fonde. — Jud je torej res zvit zase, a za vsacega pametnega cloveka, je naravnost — neumen.

V Belgiji so se pri zadnjih volitvah lepo zvezali socijalni demokratje in liberalci proti katoliški stranki in so vendar grdo propadli. Več nego dve tretjini poslancev pripada katoličanom. Celo po mestih ni mogel v divjem zakonu živeči par: liberalizem in socijalna demokracija mnogo opraviti. Katoliška stranka šteje sedaj 111 poslancev; 7 jih ima več, nego jih je imela preje.

Razvedrilo.

Kitajski socijalni demokratje.

Kaj so tudi na Kitajskem »sodrug«, to je pa nekaj novega, kaj ne? Ne ustraši se, prijatelj, kolikor jaz vem, na Kitajskem sedaj pač nimajo »socijev«, a svoje dni je bil socijalni komunizem Kitajcem znan. Kitajci so imeli proti koncu jednajstega in v začetku dvanajstega stoletja popolno socijalnodemokratsko vrejeno državo. Kitajci so po svojo zelo olikan narod; poznali so

ze pred Kristusovim rojstvom smodnik, papir, svilo ali zido; dežnik je kitajska iznajdba in kaj čuda, da je tudi socialno-demokratska načela iznašel Kitajec!

»Naj pa kdo pové novega res kaj;
Pot mu napravlja prednikov delo.«

»Sociji« tedaj nimajo nič novega in pritrđiti mi bodeš moral, dragi bralec, da so Kitajci bili prvi, ki so uvedli v svoje življenje komunistična načela, a razvidel bodeš tudi, da se socialno-demokratska načela nikakor ne dajo izvesti v praktično življenje; sanje so, ki se nikdar in nikoli ne bodo izvršile. Papir je potrpežljiv, dokazi, kar trdiš, če hočeš, da ti verjamemo, in ne ubijaj praznih šal! Dobro, torej naj govori zgodovina, ta nezprosna znanost, o kateri so Rimljani rekli, da je učiteljica življenja.

Začetnik in uveditelj komunističnih načel na Kitajskem bil je slavni učenjak Vang-gan Če, jako učen, trezen in moder mož, kakor tudi globok mislilj in poznavalec starih svetih kitajskih knjig. Izumel je svoj komunistični načrt, katerega je jako zvito in učeno podprl. Vedel je, kako visoko da čislajo Kitajci svoje svete knjige in zato je začel z veliko spretnostjo razlagati verske in nraštvene knjige tako, da so dokazovale njegove misli. Mej kitajskimi učenjaki naredilo je njegovo tolmačenje velik vpliv in pridružili so se njegovim mislim najveljavniši in najučenejši učenjaki. Sodili so: Vang-gan Čjeva razlaga svetih knjig je sicer nova, a ni v protislovju s starimi nauki, temveč je le smisel starih nauk. Učenjaki imajo na Kitajskem velik vpliv, tako pri ljudstvu kakor na dvoru in zato ni čudo, da je bil tudi cesarski dvor naudušen za nove misli!

Kitajski cesar Čen-cung se je posebno naudušil za novega učenjaka in obsipal ga je s častjo in ob njem mu dal tudi moč, izvesti njegove misli v praktično življenje.

Vang-gan Če začel je svoje misli vresničevati. Vsa vplivna mesta izročil je svojim privržencem. Ljudstvo je imelo zaupanje v svoje predstojnike in ti so bili vsi naudušeni za svojega vodnika in goreče so izvrševali naređbe novega ljudskega osrečevalca! Po popolni slogi vseh vplivnih činiteljev in pri milosti »nebeškega sinu«, kakor nazivljajo Kitajci svojega vladarja, je li bilo mogoče najti bolj ugodnih tal za uvedbo preosnove?

Ljudstvu stalno srečo, dobre dohodke, veselje do življenja in vživanje pripraviti bil je namen vplivnega modrijana! Doseči je hotel to z jednako razdelitvijo premoženja med ljudi in državno upravo pri gospodarskem prometu. Država bodi jedini kupec in tovarnar kitajski, s pravično, pošteno plačo naj se obvaruje delavski stan, da ne utone v morju kapitalizma.

Vpeljal je v celi državi posebna nadzorstva za jednako razdelitev premoženja in za uvedbo preosnov. Nadzorstva določiti so imela stalno ceno poljskim pridelkom in stvarjem, katere se rabijo za živež. Bogatini so morali plačevati poseben davek skozi več let, da bi se ljudsko premoženje zjednačilo. Namenjen je bil ta denar za uporabo starim, bolnim in brezposelnim delavcem in gaje oskrbovala država.

Tudi kmetje morali so izročiti svoja posestva državnim kmečkim nadzorstvom, katera so imelo nalogo, vsako leto jednako mej kmete razdeliti posestva, deliti jim seme, način obdelovanja zapovedovati in ob zetvi sprejemati pridelke v državna skladišča.

Vang-gan Če se je o preosnovah tako-le izrazil: Gotovo je, da bode vsled teh naređb v celi državi blagostanje in zadovoljnost. Trpeli bodo le oderuhi, kateri so itak pijavke ubozege ljudstva. Je li škoda, če se tem brezsrčnežem vzame priložnost, nadalje ljudstvo odirati? Ni li pravično, da se oderuhom po krivici pridobljeno premoženje vzame? Nadalje bodi le država jedini upnik, kateri ne bo zahteval nikacih obrestij! Ker upravlja država kmetijstvo, bode njena skrb, v dezele, kjer je vladala slaba letina, pošiljati živež in prizadetemu ljudstvu olajšati lakoto in posledice nesreč. Država naj bode je dini spekulant in s spekulacijo pridobljeno ogromno premoženje naj se uporabi v povzdigo občega blagostanja.

To so glavne misli osrečevalca, katere so se vse izvrševale. Gotovo je torej, da je bila kitajska država takrat vladana v popolno socialno-demokratskem smislu. Obstal je komunizem nekaj let, a pričakovani uspeh je izostal. Ljudstvo je mrmralo, a za vlade Čen-cunga je še potrpeło. Po smrti cesarjevi je pa komunizem propadel.

Cesarica, ki je vladala za svojim možem, je odpustila Vang-gan Čjeja iz službe in poklicala na njegovo mesto njegovega nasprotnika, slavnega pesnika Se-man-kvang-a. Ta je odpravil vsa komunistična nadzorstva in vse komunistične novosti. A umrla sta kmalu jeden za drugim Vang-gan Če in Se-man-kvang.

Še jedenkrat je povzdignil komunizem svojo glavo, a vzdržal se je samo tri leta. Ljudstvo se je uprlo in ubilo vsacega komunističnega učenjaka, da se je iznebilo »osrečevalcev«. Pred ljudskim uporom so bežali »socialisti« k Mongolcem in so našuntali mongolskega vladarja Čin jis kana, da je napadel 1129 p. Krist. in osvojil si kitajsko cesarstvo, a niti on ni vpeljal komunizma, nego poprijeli so se Mongolci kitajskih šeg in se popolnoma spojili s Kitajci!

Tako se je končal komunizem na Kitajskem. Naši »sociji« hočejo vpeljati razmere, katere so Kitajci zavrgli skoro pred 800 leti! Niti kitajsko ljudstvo, ki pač ni bilo posebno vajeno slobode, ni moglo prenašati komunističnega jarma. Samo se je ustavilo; zdrava človeška natora je zmagala nad — blaznostjo. Žalosten je bil konec kitajskemu komunizmu, a prav tak ga čaka tudi pri nas.

Drobtine.

Zadnji »Delavec« v svojem velikem spoštovanju in ljubezni do ubozih delavcev, nazivlje na Virantovem vrtu navzoče kršč. socialiste, v zasmehljivem tonu — poulični proletarijati. Torej pošteni naši tovarniški in drugi delavci, ki si s trudom svojih rok, pošteno služijo svoj sicer grenki kruh, so — poulični

proletarijat. Toraj delavke, navzoče pri Virantu, »Delavec« Vas stavi v vrste pouličnih — —! Židovski voditelji soc. demokratov nazivljejo poulični proletarijat Lumpenproletariat, in to naj bi bili mi, pošteni delavci! Ne, ciganom, ki nas tako nazivljajo, ne bomo nikdar verjeli, da so prijatelji delavcev.

Vera je privatna reč tako trdi socialna demokracija. Kaj prav za prav pomeni to, nam je živa priča zadnji »Delavec«. Pod vzglavjem »Kristus in socialna demokracija« so zapisane tele besede: »Nekateri so Kristusu celo očitali, da je požeruh in pijanec«. Te besede seveda umetno zavite umevati so tako, da so ravno socialni demokratje in njihovi mojstri framasoni tisti, ki še danes to trdijo. Toda ker si tega naravnost ne upajo zapisati, iščejo in najdejo potov, po katerih se jim posreči blatiti vsakemu kristijanu najsvetejše. Za vsakega kristijana bi bila sramota, z vami sploh še govoriti. Ne vemo tudi, ali nekdanji hlapec iz Marijanišča nima drugega dela, kot sramotiti božanstvo Kristusovo in njegovo vere. Za take ljudi je psovka, fejš veliko prelepa. Vse skupaj nam pa kaže, da pomenja pri socialnih demokratih stavek: »Vera je privatna stvar« samo sovražstvo do Kristusa. V Rubé (Roubais) so letos socialni demokratje ob procesiji sv. R. Telesa kričali: »A bas J. Christus!« (Proč z J. Kr.). To je jedino načelo judovske socialistične spake. A mi hočemo prav tako krepko, kot so Rubeški katoličani, klicati in v življenju vresničiti geslo: Vive Jesus Christus — Živel Jezus Kristus!

Kostanjeviški kmetje in delavci. Prejeli smo z Dunaja to-le pismo: Slavno uredništvo! Po § 19. tisk. zak. zahtevam, da priobčite v prihodnji številki »Glasnika« naslednji stvarni popravek: 1. Ni res, da jaz izdelujem tiste dopise iz Kostanjevice, pod katerimi leži podpis: »Več kmetov in delavcev.« 2. Ni res, da študiram uže osem let medicino; — res pa je, da študiram še šest let, ker sem v teku pretečenega šolskega leta dobil absolutorium. 3. Ni res, da polnim jaz »Delavčeve« umazane predale s sramotenjem tistih, ki so mi bili najboljši dobrotniki. 4. Ni res, da mene podpira v katerem si koli delovanju bivšega cerkovnika sin. 5. Ni res, da bi bil jaz kedaj zlorabljal imena kostanjeviških kmetov in delavcev; — res pa je, da nisem jaz z dopisnikom, kateri piše o kostanjeviških razmerah, kakor tudi z drugimi dopisniki »Delavca« v nikakoršni zvezi. Na Dunaju dné 29. junija 1896. Ivan Oražen.

D o s t a v e k. Mi nismo Ivana Oražna nikjer imenovali in zato si pa vsak bralec lahko misli, kolike vrednosti je zgoranji popravek. Da pa pokažemo še natančnejše, kdo ima prav, priobčujemo tukaj iz »Slovenca«, kakšen glas gre na Dunaju o Ivanu groznem in njegovi zvezi z »Delavcem«: Na vse to moram resnici na ljubo potrditi, da je pisal »Glasnik« samo in vso istino in da je le »Delavec« s svojim odgovorom najnesramnejše, najdrznejše lagal... Dunajskim velikošolcem je znano, da je »lepi« Ivan sedaj stalni in zato dobro plačani sotrudnik »Delavca«; dunajskim velikošolcem je tudi znano, da je pridobil Ivana »Delavca« lani rajni socij. demokratični jurist Geiger.

»Lepi« Ivan se s svojimi brezprimerno surovimi in uprav komično nerodno stilizovanimi uvodnimi članki v »Delavcu«, katerega je zanesel tudi v breznačelno »Slovenijo« ter ga trosi mej kolege, Ivan, ki je bil še pred tremi leti fanatičen klerofob »Slov. Naroda«, je postal predlanskim strasten sovražnik slov. narodne stranke in njenega konfuznega glasila; prešel je nato v tabor »Slovan. Sveta« in mej oboževatelje »svete Rusije«, končno pa je spoznal, da socialnodemokratična ideja »največnese«, ter postal — internacionalen rudečkar. Kot plačan dopisun »Delavca« psuje sedaj v istem obe slov. stranki z jednako neotesanostjo; pisari proti »ljubljskim zabitim advokatom« in »kranjskim farjem«. Vse to vemo o tem dijaškem Falstafu na Dunaji, in on se drzne očitati »Glasniku« in vsem krščan. socialistom — laž!? On sam trosi najhuje neresnice in, kot obče znano, na vse možne načine kompromitiran duševni revež, živeč sedaj le še ob nekih frazah, psovkah in židovsko (!) socialno demokratičnih honorarjih... Vse pošteno in resnobno slov. velikošolstvo se ga izogiba; on pa se klati in potepa z rudečim klinčkom v gumbnici z rudečkarji ter zabavlja »buržoaziji« in »klerikalizmu« in navdušeno — — — popiva »ad majorem gloriam« kavalirsko za vino plačujoče socijal. demokrat. internacionale.

Iz Zagorja. V nedeljo, dné 5. julija so zbobnali naši rudečkarji »k Erjavcu« shod. Rudečkarški »hauptagent« se je celi teden potil v potu svojega obraza, kaj in kako bi povedal svojim vernim ovčicam. Zbobnal je zares dosti ljudstva skupaj. Toda debelo se bom zlagal, če rečem, da jih je bilo čez 200. Med temi je bilo več kakor polovica zagorskih Mick in Ursk. V svojem govoru je »hauptagent« udaril seveda najpreje po kapitalistih, posebno židovskih — pardon, po »žegnanih gospodih«. Jezil se je, da ti niso prišli poslušat ga. Ali žal, da »žegnanci« niso dobili »vabila« na shod, ker se je govorilo, da bo »hauptagent« tudi te povabil. Potem je udrihal s svojim okornim govorniškim cepcem po dr. Marinkotu, češ, da je on in drugi farji napojil delavce v Movem Mestu, da so ti v pijanosti z noži zapodili socialne odrešenike iz Novega Mesta tja, od koder so prišli itd. In razkoračil se je in dejal bombastično: glejte, taki so ti krščanski socialisti! In tako se je lagal in obrekoval na dolgo in široko. Vtaknil se je tudi v volilno pravico in dejal, da jo že imamo. Mi smo si jo priborili. Socialni demokratje so prisilili gospode na Dunaju, da so prišli z volilno pravico na dan itd. Poveličeval je socialno demokracijo in »Delavca«, po domače judovsko cunjo, zmerjal pravega ljudskega prijatelja. Tako se mu je mešalo dolgo časa in nazadnje ni ljudstvo vedelo, o čem da je govor: ali o klobasah in žveplu, ali o čebulji in česnju. Tudi našega društvenika g. Zabovnika je vlekel čez zobe, rekoč, da ta tako »sekira« in natezava ljudi, da kar mrjejo! Kdo pa je že umrl radi g. Zabovnika, vprašamo vas, g. »hauptagent«? Ali mislite, da je ljudstvo res tako zaslepljeno, da ne vé razločevati med resnico in lažjo? Sram vas bodi! Slisali smo tudi, da so se rudečkarji hoteli pred zboro-

vanjem pošteno med seboj zlasati navzlic »solidarnosti«, ki baje vlada med njimi. No, umirili so se. Če se pa možki rudečkarji dajo umiriti, se pa rudečkarice ne dajo. Te se večkrat pošteno med seboj zlasajo iz same »proste ljubezni«. Kdor ne verjame, naj jih vpraša tiste tri ženske, ki so »plesale« in se kresale tisti teden pred shodom, da so bile vse »rjave« in »gorjupe« in krila so bila po tem »plesu« taka, da bi je še kaka branjevka ne vzela. Naš »hauptagent« — tisti, ki ima za svoje »postopanje« 30 gld. na mesec — večkrat skoči v Trbovlje, ljudi hrulit in hujskat. Pa mu povemo, da se mu bo njegovo »postopanje« tam slabo obneslo. Slišal sem na svoja ušesa, da ga bodo enkrat knapje lepo »sprejeli«, pa še lepše domu »spremili«. Torej srečno pot, g. hauptagent! Pisali ste enkrat v »Glasniku«, gospod urednik, da ljudje »Delavca« komaj čakajo, da ga slastno prebirajo itd. Nekaj je že resnice na tem, pa tudi ni tako hudo, ne! Pri nas n. pr. leži več kakor polovica »Delavca«, po domače judovske cunje pri »Erjavcu«. Rabijo ga za vsakovrstne reči. Vanj zavijajo klobase in špeh. Tudi prodajajo ga, številko po 6 kr., saj ima zagorski knap dosti denarja! Toda »Glasnika« vam beró ljudje, g. urednik, da je veselje. Ne samo »naši«, ampak tudi nasprotniki. Gre vam iz roke v roke in ko pride revež do lastnika nazaj, ves umazan in razcapan in strgan, da se črke komaj razločijo, tedaj bi se človek najraje zjokal. Marsikateremu trpina-delavcu je že »Glasnik« olajšal srce, in mu srce napolnil z novim upom in pogumom! Judovska cunja »Delavec« pa ne zna drugega kakor razpaliti strasti človeškega srca in ga privedi do čmerne obupnosti. Zatorej »Glasnik«, naš ljubi, dragi »Glasnik«: Naprej za križ častni in slobodo zlato, naprej za resnico in pravico! Glasnikov.

A. Katera je najpotrebnejša čednost za tistega, kdor hoče biti socijalni demokrat? — B. Meni se zdi, da laž, ker socijalna demokracija brez laži je kakor riba brez vode. To dokazuje sam »Delavec« s svojimi debelimi »racami«.

Dva učenca

14 do 15 let stara vsprejme takoj za poduk v izdelovanji verig, katera se bosta učila 3 1/2 leta, ter imata hrano in obleko pri njem

Gregor Šolar, Kropa.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se prporoča obilnemu naročevanju. Vzlast ma y zalog mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakoršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pletersnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

urar **LUKA VILHAR** urar

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

JANEZ ŽELEZNIKAR

Ljubljana, Medene ulice št. 1

priporoča svojo zalogo mnogovrstnega blaga za domače obleke za moške in ženske. 24-12

Palčice

in galanterijsko blago priporoča po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle.)

Karol Dostal

tapetnik

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča svojo pošteno, zanesljivo in ceno trdko v obilno naročevanje vseh v tapetniški obrt spadajočih izdelkov.

Čast domačemu obrtu!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

Svoji k svojim!

24-14

Prihodnja številka Glasnika izide 13. avgusta.